

BESLUT
2008-06-05

Dnr Ö 12-2008

KLAGANDEN

1. Lunds universitet
Institutionen för kliniska vetenskaper, Malmö
CRC, hus 60, plan 11
205 02 Malmö

2. Malmö högskola
MIM
Gibraltargatan 2
211 18 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Regionala etikprövningsnämndens i Lund, avd 3, beslut den 11 mars 2008
Dnr 67/2008

SAKEN

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen)

Projekt: Effekter av hälsokommunikatörer i ett mångkulturellt samhälle/Impact of Multicultural Health Advisors (IMHAd)

Regionala etikprövningsnämndens beslut

se Bilaga

Ansökan avser en studie om effekten av internationella hälsokommunikatörers arbete med irakiska asylsökandes och irakiska flyktingars (som nyligen beviljats uppehållstillstånd) fysiska och psykiska hälsa, levnadsvanor samt hälso- och sjukvårdsutnyttjande. Frågeställningarna avser man besvara dels via omfattande enkäter, dels via intervjuer med en mindre grupp. Adresser till forskningspersonerna avses erhållas via SCB. Migrationsverket avses hjälpa till att distribuera postenkäter.

Den regionala etikprövningsnämnden har avslagit ansökan då man inte finner det acceptabelt från etisk synpunkt att nyanlända asylsökande irakier ska besvara omfattande enkäter som innehåller integritetskänsliga frågor som kan tyckas omotiverade för forskningspersonerna i den aktuella situationen. De asylsökandes faktiska frivillighet att delta ifrågasätts också av nämnden utifrån de asylsökandes särskilda situation.

Sökanden har överklagat detta beslut och framhåller att studiens potentiella nytta för denna målgrupp överväger de eventuella nackdelar deras medverkan skulle innebära för dem.

Centrala etikprövningsnämndens bedömning

Centrala etikprövningsnämnden konstaterar inledningsvis att forskningen visserligen sker genom enkäter eller intervjuer men att känsliga personuppgifter (etniskt ursprung) kommer att

Dnr Ö 12-2008

tas fram av SCB och utlämnas för forskningsändamål utan att forskningspersonerna gett sitt tillstånd till detta. Denna hantering av känsliga personuppgifter måste anses som en del av forskningen varför etikprövningslagen är tillämplig, (jfr 19 § första stycket personuppgiftslagen, 1998:204).

Centrala etikprövningsnämnden instämmer i att det är ytterst integritetskänsliga frågor som avses bli ställda i en mycket omfattande postenkät till nyanlända flyktingar. De asylsökande befinner sig i en speciell situation just vid ankomsten till det nya landet och kan både ha svårt att se avsikten med frågorna och uppleva ett visst tvång att delta oavsett informations- och samtyckesprocedur. Visserligen kan studien anses ge viss väsentlig kunskap angående effektiviteten av hälsoinformatörers arbete, men man kan ifrågasätta om inte tillräcklig kunskap kan vinnas med mindre integritetskänslig metod exempelvis genom undersökning begränsad till den grupp flyktingar som redan beviljats asyl. Personliga intervjuer och fokusgrupper kan antas vara mindre problematiska metoder än en stor postenkät och upprepade påminnelser.

Vid en samlad bedömning finner Centrala etikprövningsnämnden inte, med studiens nuvarande upplägg, att risken för forskningspersonernas integritet uppvägs av den vetenskapliga vinsten.

Centrala etikprövningsnämnden ändrar inte det överklagade beslutet.

Centrala etikprövningsnämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Johan Munck, Lennart Lindgren, Gisela Dahlquist, Sighild Westman-Naeser, Bo Petersson och Ulrik Ringborg efter föredragning av Gisela Dahlquist. Vid den slutliga handläggningen har dessutom närvarit Anitha Bondestam, Pehr Olov Pehrson, Peter Höglund och Eva Tiensuu Janson samt kanslichefen Eva Grönlund.

På Centrala etikprövningsnämndens vägnar

Johan Munck

REGIONALA ETIKPRÖVNINGS-
NÄMNDEN I LUND, avd 3
Box 133
221 00 LUND
Ann-Marie Kellner, adm sekreterare
046-222 46 16

PROTOKOLL 2008/3

Sammanträde 2008-03-11 kl 13:00-16:05
Medicinska fakultetens sammanträdesrum
Stora Algatan 4, Lund

Bilaga 1(2)

CENTRALA ETIKPRÖVNINGSNÄMNDEN	
Ink	2008-04-07
Date	012-2008
Handl.	TN

NÄRVARANDE

Ledamöter

Ordförande
Göran Staafgård

Ledamöter med vetenskaplig kompetens
Olof Rydén, vetenskaplig sekreterare
Wilhelm Agrell
Bodil Jönsson
Ulf Görman
Ronald Stade
Lennart Svensson
Louise Stjernberg

Företrädare för allmänna intressen
Carina Nilsson
Nihad Pasalic
Ewa Martinsson
Mats Persson

Övriga närvarande

Administrativ sekreterare
Ann-Marie Kellner

utdrag ur protokoll

§ 2

Ansökningar om godkännande av forskningsprojekt

Punkten 13(från sammanträdet 20080219 pkt 15)

Dnr 67/2008
Föredragande
Olof Rydén

Forskningshuvudman
Lunds universitet/Malmö Högskola

Forskare som genomför projektet (kontaktperson)

Projekttitel

Effekter av Internationella Hälsokommunikatörers arbete i ett folkhälsoperspektiv (Bilaga 2abc, forskningsplaner och projektplan)Projektets officiella namn är Effekter av hälsokommunikatörer i ett mångkulturellt samhälle/Impact of Multicultural Health Advisors (IMHAD) och har beviljats medel från Europeiska Flyktingfonden.

Beslut

Ansökan avslås med följande motivering:

Nämnden finner det inte acceptabelt ur etisk synpunkt att nyanlända, asylsökande irakier skall besvara omfattande enkäter som innehåller en mängd mycket integritetskänsliga frågor, t ex om deras sexualliv, eller kan uppfattas som främmande eller obegripliga för människor från en annan kultur, t ex frågor om de äter fiberrik mat eller motionerar. Som asylsökande befinner de sig dessutom i en extrem beroendesituation vilket innebär att de kan uppfatta möjligheterna att avstå från deltagande som orealistisk.

Beträffande hur man överklagar, se bilaga 1

Att utdraget överensstämmer med originalet intygar:

Ann-Marie Kellner
Administrativ sekreterare

Exp till:

REGIONALA ETIKPRÖVNINGS-
NÄMNDEN I LUND, avd 3
Box 133
221 00 LUND
Ann-Marie Kellner, adm sekreterare
046-222 46 16

PROTOKOLL 2008/3

Sammanträde 2008-03-11 kl 13.00-16.05
Medicinska fakultetens sammanträdesrum
Stora Algatan 4, Lund

Bilaga 1 (2)

CENTRALA ETIKPRÖVNINGSNÄMNDEN	
Ink	2008-04-07
Dnr:	012-2008
Utskrift:	TW

NÄRVARANDE

Ledamöter

Ordförande

Göran Staafgård

Ledamöter med vetenskaplig kompetens

Olof Rydén, vetenskaplig sekreterare

Wilhelm Agrell

Bodil Jönsson

Ulf Görman

Ronald Stade

Lennart Svensson

Louise Stjernberg

Företrädare för allmänna intressen

Carina Nilsson

Nihad Pasalic

Ewa Martinsson

Mats Persson

Övriga närvarande

Administrativ sekreterare

Ann-Marie Kellner

utdrag ur protokoll

§ 2

Ansökningar om godkännande av forskningsprojekt

Punkten 13(från sammanträdet 20080219 pkt 15)

Dnr 67/2008
Föredragande
Olof Rydén

Forskningshuvudman

Lunds universitet/Malmö Högskola

Forskare som genomför projektet (kontaktperson)

Per-Olof Östergren

Susanne Sundell Lecerof

Projekttitel

Effekter av Internationella Hälsokommunikatörers arbete i ett folkhälsoperspektiv (Bilaga 2abc, forskningsplaner och projektplan) Projektets officiella namn är Effekter av hälsokommunikatörer i ett mångkulturellt samhälle/Impact of Multicultural Health Advisors (IMHAD) och har beviljats medel från Europeiska Flyktingfonden.

Beslut

Ansökan avslås med följande motivering:

Nämnden finner det inte acceptabelt ur etisk synpunkt att nyanlända, asylsökande irakier skall besvara omfattande enkäter som innehåller en mängd mycket integritetskänsliga frågor, t ex om deras sexualliv, eller kan uppfattas som främmande eller obegripliga för människor från en annan kultur, t ex frågor om de äter fiberrik mat eller motionerar. Som asylsökande befinner de sig dessutom i en extrem beroendesituation vilket innebär att de kan uppfatta möjligheterna att avstå från deltagande som orealistisk.

Beträffande hur man överklagar, se bilaga 1

Att utdraget överensstämmer med originalet intygar:

Ann-Marie Kellner
Administrativ sekreterare

Exp till:
Per Olof Östergren
Susanne Sundell Lecerof
Björn Fryklund